

УДК 631.162.11

DOI: <https://doi.org/10.53920/ITS-2025-1;2-1>

Олександр Іванович ГОЛУБЕНКО,

кандидат технічних наук, доцент,
Заклад вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»
ORCID ID: [0000-0002-1776-5160](https://orcid.org/0000-0002-1776-5160)

Катерина Вячеславівна ГРАБОВИК,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Заклад вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»
ORCID ID: [0009-0001-5644-372X](https://orcid.org/0009-0001-5644-372X)

Данило Олегович БЕРЕЗОВСЬКИЙ,

кандидат наук з державного управління, доцент,
Заклад вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»
ORCID ID: [0000-0001-9529-8505](https://orcid.org/0000-0001-9529-8505)

Артем Васильович АНТОНЕНКО,

кандидат технічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID ID: [0000-0001-9397-1209](https://orcid.org/0000-0001-9397-1209)

Олексій Григорович ТОНКИХ,

кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний університет технологій та дизайну
ORCID ID: [0000-0001-7823-4761](https://orcid.org/0000-0001-7823-4761)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТА У ПОШИРЕННІ ФЕЙКОВИХ НОВИН В МЕДІА

У статті проведено аналіз впливу штучного інтелекту (ШІ) на сучасну медіасферу, з особливим акцентом на поширення фейкових новин у цифровому просторі. Останні роки відзначилися швидким розвитком технологій ШІ для автоматичної генерації контенту — текстів, зображень, аудіо та відео, які дедалі важче відрізнити від справжніх зразків інформації. Це створює нові виклики для забезпечення інформаційної безпеки та збереження достовірності інформації, оскільки традиційні методи фільтрації і перевірки фактів виявляються менш ефективними. Завдяки високій реалістичності згенерованих ШІ матеріалів, зростає ризик поширення політичних маніпуляцій, пропаганди,

дезінформаційних кампаній і фальшивих новин у різних сферах суспільного життя, що особливо актуально в умовах гібридних війн і складних соціально-політичних конфліктів.

В статті окреслюються ключові технологічні тренди: використання генеративних нейронних мереж (наприклад, GANs) для створення дипфейків і високоякісних фейкових відео, автоматизованих ботів для поширення неправдивої інформації, а також алгоритмів соцмереж, які сприяють вірусному розповсюдженню контенту з високим емоційним зарядом. Проаналізовано сучасний стан технологій детекції фейків і дипфейків, їх обмеження та можливості покращення, що є важливими для зменшення шкоди від штучно створеного контенту. Також розглядаються практичні кейси застосування ШІ у традиційних медіа: автоматичне створення новинних випусків, швидке редагування та переклад контенту, що дозволяє підвищити оперативність і якість інформаційного потоку, але водночас ставить питання про роль людського фактора у контрольовані процеси.

Обговорення охоплює етичні, правові та соціальні аспекти, зокрема проблеми відповідальності за створення та поширення дезінформації, питання прозорості алгоритмів і необхідність розробки міжнародних стандартів та нормативних актів. Особливо потрібно враховувати роль автоматизованих ботів і чатботів, які поширюють фейки, впливаючи на громадську думку і формуючи ілюзію масштабної підтримки певних ідеологій або політичних сил.

Запропоновані шляхи протидії включають розвиток технологій для виявлення штучного контенту, автоматизацію фактчекінгу, підвищення рівня медіаграмотності та критичного мислення у населення, а також міжнародний правовий та регуляторний режим, що сприятиме більш відповідальному використанню ШІ у медіа-системі. Застосування таких заходів дозволить знизити рівень поширення неправдивої інформації і зміцнити довіру до медіа-джерел.

Ключові слова: ШІ-генеровані медіа, фейкові новини, дезінформація, соціальні мережі, медіаграмотність, дипфейки, фактчекінг, етичні аспекти ШІ, інформаційна безпека.

Oleksandr GOLUBENKO,

Candidate of technical sciences, associate professor,
Higher Education Institution
«Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University»

Kateryna GRABOVYK,

bachelor, Higher Education Institution
«Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University»

Danylo BEREZOVSKYI,

PhD in Public Administration, associate professor,
Higher Education Institution
«Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University»

Artem ANTONENKO,

Candidate of technical sciences, associate professor,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Oleksii TONKYKH,

Candidate of technical sciences, associate professor,
Kyiv National University of Technologies and Design

THE IMPACT OF AI-GENERATED MEDIA ON THE SPREAD OF FAKE NEWS

The article deeply analyzes the impact of artificial intelligence (AI) on the modern media sphere, with a special emphasis on the spread of fake news in the digital space. Recent years have been marked by the rapid development of AI technologies for the automatic generation of content - texts, images, audio and video, which are increasingly difficult to distinguish from genuine information samples. This creates new challenges for ensuring information security and preserving the reliability of information, as traditional methods of filtering and fact-checking are proving less effective. Due to the high realism of AI-generated materials, the risk of the spread of political manipulation, propaganda, disinformation campaigns and fake news in various spheres of public life increases, which is especially relevant in the context of hybrid wars and complex socio-political conflicts.

The article outlines key technological trends: the use of generative neural networks (e.g., GANs) to create deepfakes and high-quality fake videos, automated bots to spread false information, as well as social media algorithms that contribute to the viral spread of content with a high emotional charge. The current state of fake and deepfakes detection technologies, their limitations and opportunities for improvement are analyzed, which are important for reducing the harm from artificially created content. Practical cases of AI application in traditional media are also considered: automatic creation of news releases, rapid

editing and translation of content, which allows to increase the efficiency and quality of the information flow, but at the same time raises the question of the role of the human factor in controlled processes. The discussion covers ethical, legal and social aspects, in particular, the problems of responsibility for the creation and spread of disinformation, the issue of algorithm transparency and the need to develop international standards and regulations. It is especially necessary to take into account the role of automated bots and chatbots that spread fake news, influencing public opinion and creating the illusion of large-scale support for certain ideologies or political forces.

The proposed ways of countering this include the development of technologies for detecting artificial content, automating fact-checking, increasing the level of media literacy and critical thinking among the population, as well as an international legal and regulatory regime that will promote a more responsible use of AI in the media system. The application of such measures will reduce the level of dissemination of false information and strengthen trust in media sources.

Keywords: *AI-generated media, fake news, disinformation, social networks, media literacy, deepfakes, fact-checking, ethical aspects of AI, information security.*

Постановка проблеми. Розвиток технологій штучного інтелекту, зокрема систем ШІ-генерації медіаконтенту, справив революційний вплив на сучасні інформаційні процеси. Тепер штучний інтелект здатен створювати тексти, зображення, аудіо та відео матеріали, які майже не відрізняються від справжніх. Це відкриває широкі можливості для автоматизованого створення контенту, але одночасно породжує нові загрози, пов'язані з поширенням фейкових новин і дезінформації. Відсутність надійних механізмів перевірки ШІ-згенерованого контенту ускладнює розпізнавання неправдивої інформації, що створює серйозні виклики для інформаційної безпеки [1-4].

Однією з основних проблем стає те, що контент, створений за допомогою ШІ, може швидко поширюватися у соціальних мережах та інших цифрових платформах, де інформація поширюється масово і миттєво. Алгоритми цих платформ часто посилюють видимість контенту, який викликає сильні емоції або суперечливі реакції, незалежно від його правдивості. В результаті фейкові новини, що були створені або поширені за допомогою ШІ, можуть миттєво охопити широку аудиторію, формуючи хибні уявлення та упередження у суспільстві [5].

Крім того, сучасні ШІ-моделі навчилися імітувати стиль і манеру відомих журналістів або офіційних джерел, що ще більшою мірою ускладнює їх ідентифікацію як неправдивих. Такий рівень реалістичності поси-

лює ризики маніпуляцій, політичного впливу, дестабілізації суспільства та поширення конспірологічних теорій. Відсутність прозорості у процесах створення контенту та низький рівень цифрової грамотності користувачів лише посилюють ці проблеми [6].

У цій ситуації зростає потреба у розробці ефективних методів верифікації та аналізу ШІ-генерованих медіа. Це може включати застосування новітніх технологій штучного інтелекту для виявлення ознак автоматизованого створення контенту, а також удосконалення медіаграмотності суспільства. Не менш важливим є створення чітких етичних норм і нових регуляторних механізмів, які б забезпечили відповідальне використання ШІ у медіа та зменшили ризики дезінформації [7].

Проблема посилюється тим, що у світі наразі немає єдиних підходів і стандартів для контролю та оцінки якості автоматично згенерованого медіаконтенту. Це ускладнює координацію дій між технологічними платформами, урядами, експертами з медіа та суспільством у цілому. Відсутність таких стандартів створює вразливості у цифровому інформаційному просторі, що можуть бути використані зловмисниками для маніпуляцій і впливу на громадську думку [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень свідчить, що штучний інтелект стає ключовим інструментом у створенні та поширенні дезінформації. Наприклад, дослідники з MIT Media Lab вказують на те, що фейкові новини поширюються у соціальних мережах значно швидше за правдиві через емоційний вплив контенту, створеного за допомогою генеративних моделей ШІ, таких як GANs. Це включає унікальні випадки дипфейків, коли фальшиві відео політичних діячів використовуються для маніпуляції громадською думкою. Особливу увагу приділяють небезпеці використання автоматизованих мереж ботів для масового поширення фейків, як це було у війні в Україні з 2022 року, де фейкові акаунти з реалістичними згенерованими обличчями поширювали неправдиві наративи [9-14].

Інші дослідники наголошують на масштабності використання ШІ для політичної дезінформації. Зокрема, відомі випадки у США, коли виборці отримували дзвінки з автогенерованими голосами політиків, які закликали до бойкоту виборів, що спричинило регуляторне втручання. Такі технології не лише загрожують демократичним процесам, а й створюють складні виклики для верифікації та боротьби з маніпулятивними повідомленнями. Звіт Reuters Institute відзначає, що дезінформація, створена за допомогою ШІ, стає все більш реалістичною, що вимагає нових методів медіаграмотності та технологічних рішень для її виявлення [15-18].

Мета статті – дослідити сучасні механізми та технології штучного інтелекту, які використовуються для масового створення, персоналізації та поширення фейкових новин у медіапросторі, проаналізувати реальні кейси їхнього застосування, оцінити масштаби впливу на суспільну думку, виборчі процеси та інформаційну безпеку, а також запропонувати комплексний набір контрзаходів, які здатні мінімізувати ризики штучно згенерованої дезінформації в майбутньому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Етичні та правові аспекти використання штучного інтелекту у медіа набувають все більшої ваги у 2025 році через стрімкий розвиток цієї технології та її вплив на інформаційний простір. Однією з ключових етичних проблем є питання відповідальності: хто несе відповідальність за контент, створений штучним інтелектом, особливо якщо він містить дезінформацію чи маніпуляції. Часто залишається невизначеним, як юридично оцінювати рішення, прийняті алгоритмами ШІ, і які норми регулюватимуть їхню діяльність. Особливе занепокоєння викликає потенційне використання ШІ для маніпулювання суспільною думкою або навіть для вчинення злочинів, що ставить перед розробниками етичні виклики під час створення і впровадження технологій.

У 2025 році у світі суттєво активізувалися законодавчі зусилля щодо регулювання застосування ШІ у медіа. Деякі країни вже запровадили норми, які визначають юридичний статус ШІ-систем і встановлюють механізми відповідальності за негативні наслідки їхньої діяльності. Водночас, міжнародний досвід показує, що регулювання залишається фрагментованим і неоднорідним. Важливим кроком є створення міждисциплінарних комісій за участю фахівців з права, етики та технологій, які здатні виробити збалансовані підходи, що враховують як інноваційний потенціал ШІ, так і безпеку суспільства [19].

З огляду на зростаючу роль ШІ в медіа, особливу увагу приділяють питанням прозорості та фактчекінгу, а також захисту прав людей на достовірну інформацію. Законотворці прагнуть встановити вимоги щодо маркування контенту, створеного штучним інтелектом, що допоможе аудиторії краще орієнтуватися в медійному середовищі і знизить ризики маніпуляцій. Однак, незважаючи на ці зусилля, залишається багато викликів, пов'язаних із швидкістю розвитку технологій і глобальністю їхнього впливу, що вимагає подальших комплексних досліджень і міжнародної співпраці [20].

Важливу роль у поширенні дезінформації відіграють автоматизовані боти і чатботи на базі штучного інтелекту. Ці системи здатні імітувати поведінку реальних користувачів у соціальних мережах, створюючи ілюзію масштабної суспільної підтримки або ж навпаки — поширюючи негативні, маніпулятивні повідомлення. Алгоритми соціальних мереж підсилюють

цей ефект, просуваючи той контент, який викликає емоційну реакцію і має високий рівень залучення, незалежно від його достовірності. Це дає можливість дезінформації швидко розповсюджуватися серед цільових аудиторій [21].

Соціальні мережі, такі як Telegram, TikTok, Facebook та Twitter, стали ключовими платформами для розповсюдження неправдивої інформації. Як показує практика, в умовах гібридної війни, ці платформи використовуються для запуску скоординованих інформаційних атак, які включають поширення фальшивих новин, аудіо- та відеодіпфейків, а також створення штучних акаунтів з високим рівнем правдоподібності. Такі кампанії спрямовані на підірив довіри до державних інституцій, створення паніки та дискредитацію опонентів [22-24].

На цьому фоні з'являються нові виклики для інформаційної безпеки як на національному, так і на міжнародному рівні, адже традиційні методи протидії дезінформації виявляються недостатньо ефективними у боротьбі з автоматизованими, швидкими і технологічно складними атаками. Психологічні та соціальні аспекти впливу фейкових новин є ключовими у розумінні механізмів поширення та сприйняття дезінформації. Сприйняття аудиторією ШІ-генерованого контенту пов'язане з тим, наскільки даний матеріал відповідає вже існуючим уявленням, переконанням та емоціям. Фейкові новини часто мають високу емоційну насиченість, що активує механізми емоційного зараження — користувачі схильні ширити і вірити тим повідомленням, які викликають сильні почуття, зокрема страх, гнів чи обурення. Когнітивні упередження, такі як підтверджувальне упередження, коли людина шукає інформацію, що підтверджує її світогляд, також посилюють поширення небажаного контенту.

Рівень обізнаності та медіаграмотність населення (рис. 1) є важливими факторами протидії дезінформації. За даними 2024 року, 28% українців користуються штучним інтелектом: 14% — для роботи, 12% — для навчання, 13% — з інших причин. Найвищий рівень ШІ-грамотності серед молоді 18–25 років (42%), а також у людей з вищою освітою та кращим добробутом.

Близько 72% не користуються ШІ, з них 37% не мають потреби, 13% не вміють ним користуватись, 10% не довіряють, а 11% не чули про ШІ (рис. 2).

Феномен поширення фейкових новин створює нові соціальні реалії, в яких спільноти все частіше поділяються на інформаційні "бульбашки", де переважають однакові погляди і новини, що підтверджують існуючі переконання. Це посилює поляризацію суспільства і погіршує міжгруповий діалог, що може провокувати соціальні конфлікти та занепад довіри до офіційних джерел інформації. Важливо враховувати ці соціально-психологічні механізми при розробці стратегій боротьби з дезінформацією.

СУБІНДЕКС ШІ: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

детектор медіа

- Найвищий рівень субіндексу штучного інтелекту, пов'язаний з досвідом його використання у різних сферах, розумінням загроз, а також можливостями виявити продукти ШІ, мають українці віком 18–25 років (42% — вищий за середній та високий показник субіндексу).
- Очевидно, що вищі освіта й рівень добробуту родини опитаних, то вище серед них субіндекс штучного інтелекту. Частка аудиторії з високим та вищим за середній індексом ШІ складає відповідно 31% та 40%.

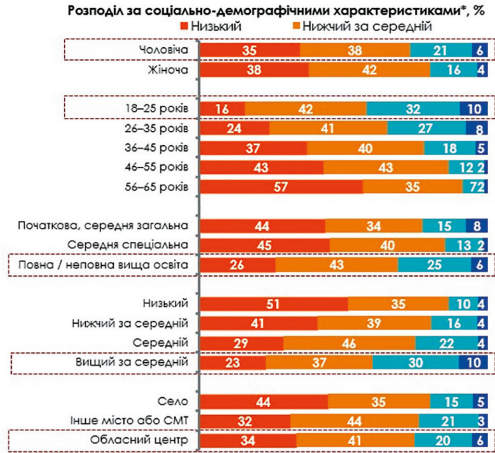

Рис. 1. Співвідношення обізнаності про ШІ серед різних вікових та статевих груп

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

детектор медіа

Рис. 2. Співвідношення необізнаності про ШІ серед різних вікових та статевих груп

Практичні кейси застосування ШІ у медіа підтверджують, що цю технологію все більше інтегрують у традиційні медіа-формати з метою оптимізації роботи журналістів і підвищення швидкості створення новинного контенту. Наприклад, радіо «Люкс» у 2025 році почало використовувати штучний інтелект для автоматичного створення новинних випусків. Використання ШІ дозволяє оперативно готувати короткі аудіоновини з високою точністю і актуальністю, що особливо важливо в умовах швидкозмінної інформаційної обстановки.

Опитування Інституту масової інформації виявило, що близько 22% українських редакцій регулярно застосовують штучний інтелект у своїй роботі. Водночас тривають активні суперечки щодо майбутнього журналістики та питання, чи не забере штучний інтелект роботу у людей. Адже сьогодні штучні системи вже здатні створювати тексти, професійно монтувати відеоматеріали, перекладати різні мови, а також автоматично додавати субтитри до відео. Проте для того, щоб отримати якісний і доречний контент, необхідно мати чітке технічне завдання від людини, а також регулярний контроль та редагування створеного матеріалу з боку журналістів чи редакторів (рис. 3).

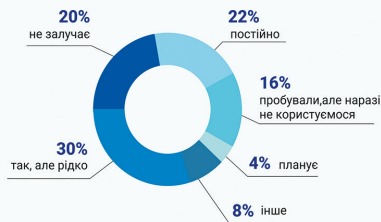
Серед медійників, які не використовують інструменти штучного інтелекту, основною причиною є пріоритет людській індивідуальності — її поки що ніхто не здатен повністю замінити (28%). При цьому 25% журналістів визнають, що бракує знань і навичок для роботи зі ШІ, а 19% побоюються, що штучний інтелект може поширювати неправильну інформацію або плутати факти. Частина опитаних також вважає, що контент, згенерований ШІ, часто виглядає неякісним (9%), а стурбованість викликають і питання плагіату — 9% бояться, що матеріали можуть бути копіями опублікованого в інтернеті контенту.

Серед журналістів, які застосовують штучний інтелект, найбільш поширені функції — розшифровка інтерв'ю (62%), створення унікального візуального контенту (31%), а також автоматичне виправлення текстових помилок і написання статей (по 21%). Журналісти позитивно оцінюють можливості ШІ для прискорення рутинної роботи, наприклад, редагування та перекладу, а також для підвищення конкурентоспроможності медіа. Водночас частина користувачів помічала некоректну інформацію від ШІ (19%), а 16% матеріалів, створених з його допомогою, маркуються відповідними позначками. Найпопулярнішим інструментом серед опитаних є ChatGPT: ним користуються 74%. Загалом роботизована допомога отримала оцінку 3,7 із 5 балів, що свідчить про переважно позитивне, але водночас критичне ставлення журналістів до ШІ.

УКРАЇНСЬКІ МЕДІА ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ. ЯК УКРАЇНСЬКІ РЕДАКЦІЇ ЗАЛУЧАЮТЬ ШІ ДЛЯ СТВОРЕННЯ КОНТЕНТУ?

Чи залучає редакція до створення контенту інструменти штучного інтелекту?

Основна причина чому редакція НЕ використовує ШІ?

Чи були випадки, коли ШІ хибно інформував і допускalisя помилки в матеріалах?

відповіді серед тих, хто користується інструментами ШІ

Чи маркує контент створений інструментами ШІ?

відповіді серед тих, хто користується інструментами ШІ

Як саме ШІ допомагає редакції створювати контент?

відповіді серед тих, хто користується інструментами ШІ

сума відповідей не дорівнює 100%, адже респонденти могли обирати кілька варіантів

62% розшифровка інтерв'ю

31% створення візуального контенту

21% написання статей, репортажів, прес-релізів та інших текстових матеріалів на основі введених фактів

21% виправлення помилок

19% створення заголовків, ліду

17% оптимізація текстів для різних аудиторій та платформ

14% обробка та аналіз великих масивів даних

12% підготовка запитань для інтерв'ю

7% моніторинг репутації та згадок в медіа

7% інше

Дослідження проводилося методом кількісного анонімного онлайн-опитування за простою випадковою вибіркою серед потенційних респондентів – журналістів і редакторів, що працюють. Усього отримано 50 відповідей від українських медійників, що проживають в усіх регіонах України. Максимальна похибка становить 5%. Дослідження проводилося з 11 по 24 червня 2024 року включно.

Рис. 3. Використання медіа та журналістами штучного інтелекту

Застосування ШІ значною мірою впливає на формат новин — контент стає більш персоналізованим і адаптованим під інтереси конкретної аудиторії. Автоматична обробка великих масивів даних і машинне навчання допомагають швидко виявляти важливі теми і тенденції, формуючи оперативний і релевантний інформаційний потік. Цей підхід трансформує традиційну журналістику, скорочуючи час від надходження даних до публікації та збільшуючи охоплення аудиторії.

Технології виявлення і боротьби з ШІ-генерованими фейками стрімко розвиваються у відповідь на складність і масштабність сучасних інформаційних загроз (рис. 4).

Сучасні методи детекції дипфейків і іншого ШІ-контенту базуються на глибокому аналізі патернів у зображеннях і відео, які відрізняють справжній контент від згенерованого. Алгоритми враховують аномалії у текстурах, несумісності руху губ з аудіо, а також специфічні сигнали машинного створення, що не помітні людському оку.

Інструменти моніторингу та контролю контенту, наприклад, AI Audit від компанії Cloudflare, дозволяють медіа-ресурсам відстежувати активність моделей ШІ, які сканують їхній контент, та обмежувати доступ ШІ-ботів. Подібна технологія AI Labyrinth спрямовує виявлених чатботів на сторінки з фейковим контентом, що мінімізує ризики несанкціонованого збору даних. Ці інструменти допомагають не лише захистити авторський контент, а й створити прозору екосистему для навчання й використання ШІ.

Рис. 4. Самостійне розпізнавання ШІ сгенерованих новини

Автоматизація фактчекінгу стала важливим напрямком у боротьбі з дезінформацією. Інструменти на основі ШІ, такі як ClaimBuster і Google Fact-Check Explorer, можуть сканувати великі обсяги тексту, виявляючи заяви, що потребують перевірки, допомагаючи журналістам фокусуватися на складніших аналітичних завданнях. Машинне навчання дозволяє автоматизувати аналіз, скорочуючи час і підвищуючи точність перевірки, водночас залишаючи можливість для необхідного людського контролю.

Алгоритмічна модерація контенту в соціальних мережах також доповнюється ШІ, який відстежує підозрілу активність, виявляє ботів та маніпулятивні матеріали. Проте ця система потребує постійного вдосконалення, щоб відповідати швидкозмінним технологіям ШІ, що використовуються для створення фейків. Водночас існує дискусія щодо балансу між свободою слова і потребою в модерації, що ускладнює створення ефективного і етичного регулювання.

Прогнози розвитку ролі штучного інтелекту у інформаційному полі до 2030 року демонструють його стрімке зростання та глибоку трансформацію медіаіндустрії. За даними досліджень, генеративний штучний інтелект вже у 2025 році стає основним драйвером зростання на ринку, а до 2030 року його частка може досягати 43%. Очікується зростання продуктивності праці й збільшення глобального ВВП на 7% за рахунок активного впровадження ШІ-технологій у створення контенту, маркетинг, фінанси і інші сфери.

У медіа це означає поступовий перехід до автоматизації процесів створення та персоналізації новин, що допоможе значно скоротити час підготовки матеріалів і підвищити їхню релевантність для окремих аудиторій. Прогнози вказують на популярність ШІ-інфлюенсерів, які створюють і просувають контент без постійного втручання людини, що змінює підхід до реклами і взаємодії з аудиторією.

Не менш важливою є необхідність підвищення медіаграмотності населення як одного з основних методів протидії негативним наслідкам ШІ-генерованих фейків. Освітні кампанії, розвиток критичного мислення і навички розпізнавання неправдивої інформації мають стати загальнодоступними і системними. Це дозволить користувачам ефективно аналізувати медіа та зменшить їхню вразливість до маніпуляцій.

Успішна боротьба з дезінформацією потребує багатостороннього підходу, що включає технологічні інновації, законодавчі ініціативи та громадську активність. Важливим є міжнародний обмін досвідом і координація зусиль урядів, технологічних компаній, медіаспільнот та освітніх інституцій, які спільно можуть знизити ризики і забезпечити розвитку безпечного і прозорого інформаційного простору.

Таким чином, майбутнє інформаційного поля неможливо уявити без активного впровадження штучного інтелекту, який стане як інструментом розвитку, так і джерелом нових викликів. Ефективна відповідь на них вимагатиме об'єднання зусиль на всіх рівнях суспільства.

Висновки та пропозиції. Штучний інтелект різко трансформує інформаційне поле, відкриваючи нові можливості для створення, поширення та персоналізації контенту, але водночас породжує суттєві виклики для інформаційної безпеки та суспільної довіри. Генеративні моделі дозволяють не лише прискорювати виробництво медіаконтенту, а й створювати високоякісні фейкові новини, дипфейки та інші форми маніпуляцій, які активно використовуються в інформаційних війнах і політичних кампаніях. Соціальні мережі, оснащені алгоритмами просування, відіграють роль каталізатора поширення дезінформації, посилюючи поляризацію і поглиблюючи "інформаційні бульбашки". Водночас, на фоні низького рівня медіаграмотності значної частини населення, зокрема в Україні, зростає потреба в системному навчанні, підвищенні критичного мислення й розвитку ефективних інструментів виявлення та протидії фейкам. Етичні й правові аспекти застосування ШІ-повинні відповідати рівню розвитку технологій, забезпечуючи баланс між інноваціями та захистом суспільства від негативних наслідків. Найбільш перспективним шляхом є комплексний багатосторонній підхід, що поєднує технологічні інновації, законодавче врегулювання та активну позицію медіа, освітніх інституцій і громадськості, що дозволить мінімізувати ризики і зміцнити інформаційну безпеку у цифрову епоху.

© Голубенко О.І., Грабовик К.В., Березовський Д.О., Антоненко А.В., Тонких О.Г., 2025

ЛІТЕРАТУРА

1. Штучний інтелект, дипфейки і автоматизована дезінформація: як створюється нова реальність / MIT Media Lab, 2018. URL: <https://vilni-media.com/2025/06/08/rol-shtuchnoho-intelektu-dypfejkiv-ta-alhorytmiv-sotsmerezh-u-poshyrenni-dezinformatsii/>.
2. Як ШІ допомагає шахраям у 2025: фішинг, дипфейки / Theinweb.Media, 2025. URL: <https://theinweb.media/10-shem-de-shi-stav-spivuchasnykom-shahrajstv/>.
3. Як чатботи з ШІ поширюють російські фейки / DW, 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/ak-catboti-z-si-posiruut-rosijski-fejki/a-72118688>.
4. Як штучний інтелект змінює пропаганду: що потрібно знати / Kyiv.News, 2025. URL: <https://kyiv.news/tekhnologii/ai-propaganda-threats-ukraine-2025/>.
5. 11% опитаних українців зазначили, що ніколи не чули про штучний інтелект / Детектор Медіа, 2025. URL: <https://ms.detector.media/mediadoslidzhennya/>

post/37890/2025-05-06-11-opytanykh-ukraintsiv-zaznachyly-shcho-nikoly-ne-chuly-pro-shtuchnyy-intelekt-doslidzhennya-detektora-media/.

6. На радіо «Люкс» новини готує ШІ / Детектор Медіа, 2025. URL: <https://detector.media/infospace/article/244402/2025-09-25-na-radio-lyuks-novyny-gotuie-shi/>.

7. Твердохліб А.О., Коротін Д.С. Ефективність функціонування комп'ютерних систем при використанні технології блокчейн і баз даних. *Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки*, 2022, (6).

8. Цвик О.С. Аналіз і особливості програмного забезпечення для контролю трафіку. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Технічні науки*, 2023, (1).

9. Новіченко Є.О. Актуальні засади створення алгоритмів обробки інформації для логістичних центрів. *Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки*, 2023 (1).

10. Вибух ШІ-контенту: що чекає на медіа у 2025-му / Reuters Institute, 2025. URL: <https://airpu.org/news/vybuch-shi-kontentu-shho-chekaye-na-media-u-2025-mu-doslidzhennya/>.

11. ШІ перемагає в дебатах, знаючи ваші дані / UNIAN, 2025. URL: <https://www.unian.ua/techno/neiroseti/shi-modeli-2025-chatgpt-uzhe-obigruye-lyudey-u-debatah-znayuchi-jihni-dani-13013931.html>.

12. Як розпізнати новини, створені ШІ / DW, 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/perevirka-faktiv-vid-dw-ak-rozpiznati-novini-stvoreni-si/a-73329874>.

13. Роль штучного інтелекту в ранньому виявленні дезінформації / Perspectives, 2025. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/download/28657/28621/39324>.

14. Інститут масової інформації. Українські медіа та штучний інтелект: як редакції залучають ШІ для створення контенту 2024, URL: <https://imi.org.ua/monitorings/ukrayinski-media-ta-shtuchnyj-intelekt-yak-redaktsiyi-zaluchayut-shi-dlya-stvorennya-kontentu-i62217>.

15. Васьківська О. Є. Роль штучного інтелекту та віртуальної реальності у трансформації контенту / О. Є. Васьківська // Обрії друкарства. 2025. URL: <http://horizons.vpi.kpi.ua/article/download/302843/294837/711689>.

16. Доскіч Л. С. Фейкові новини як новітній засіб маніпуляції та дезінформації / Л. С. Доскіч // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2022. № 4. С. 72–77. URL: <https://journals.uran.ua/bdi/article/view/269809/265195>.

17. Zaitsev Ievgen, Bondarenko Oleh, Golubenko Oleksandr, Antonenko Artem, Savchenko Andrii. Securing Applied Information Systems With SAST Integration Into the Gulp Pipeline. In: Applied Information Systems and Technologies in the Digital Society: proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference "Applied Information Systems and Technologies in the Digital Society" AISTDS'2025, Kyiv, Ukraine, October 1, 2025 / ed. Vitaliy Snytyuk [et al.]. CEUR-WS.org, 2025. Vol. 4133. P. 181-189. URL: https://ceur-ws.org/Vol-4133/Як_чатботи_з_ШІ_поширюють_російські

фейки / DW, 2025. — URL: <https://www.dw.com/uk/ak-catboti-z-si-posiruut-rosijski-fejki/a-72118688>.

18. Вибух ШІ-контенту: що чекає на медіа у 2025-му / Reuters Institute, 2025. URL: <https://airpu.org/news/vybuch-shi-kontentu-shho-chekaye-na-media-u-2025-mu-doslidzhennya/>.

19. Як розпізнати новини, створені ШІ / DW, 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/perevirka-faktiv-vid-dw-ak-rozpiznati-novini-stvoreni-si/a-73329874>.

20. Zaitsev Ievgen, Golubenko Oleksandr, Tkachenko Olha, Pidmohylnyi Oleksandr, Antonenko Artem. Exploring Advanced Hypothesis Generation in Astronomy Through the Implementation of a Mathematical Model of Linguistic Neural Networks. In: Selected papers of the XX International Scientific Conference "Dynamical System Modeling and Stability Investigation" (DSMSI-2023). Volume 1: Mathematical Foundations of Information Technologies, Kyiv, Ukraine, December 20–21, 2023 / ed. Denys Khusainov, Josef Diblík, Oleksii Bychkov [et al.]. CEUR-WS.org, 2023. Vol. 3687. P. 121–128. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3687/>. Методи детекції дипфейків: огляд сучасних підходів / Cybersecurity Journal, 2025.

21. Етичні аспекти використання ШІ в медіа / Ethics in Technology, 2025.

22. Законодавче регулювання ШІ у медіа: міжнародний досвід / Policy and Law Review, 2025.

REFERENCES

1. Artificial Intelligence, Deepfakes and Automated Disinformation: How a New Reality is Created / MIT Media Lab, 2018. URL: <https://vilni-media.com/2025/06/08/rol-shtuchnoho-intelektu-dypfejkiv-ta-alhorytmiv-sotsmerezh-u-poshyrenni-dezinformatsii/> [in Ukrainian].

2. How AI Helps Scammers in 2025: Phishing, Deepfakes / Theinweb.Media, 2025. URL: <https://theinweb.media/10-shem-de-shi-stav-spivuchasnykom-shahrajstv/> [in Ukrainian].

3. How AI Chatbots Spread Russian Fakes / DW, 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/ak-catboti-z-si-posiruut-rosijski-fejki/a-72118688> [in Ukrainian].

4. How Artificial Intelligence Changes Propaganda: What You Need to Know / Kyiv. News, 2025. URL: <https://kyiv.news/tekhnologii/ai-propaganda-threats-ukraine-2025/> [in Ukrainian].

5. 11% of Ukrainians Surveyed Said They Had Never Heard of Artificial Intelligence / Detector Media, 2025. URL: <https://ms.detector.media/mediadoslidzhennya/post/37890/2025-05-06-11-opytanykh-ukraintsiv-zaznachyly-shcho-nikoly-ne-chuly-pro-shtuchnyy-intelekt-doslidzhennya-detektora-media/> [in Ukrainian].

6. Radio "Lux" News Prepared by AI / Detector Media, 2025. URL: <https://detector.media/infospace/article/244402/2025-09-25-na-radio-lyuks-novyny-gotuie-shi/> [in Ukrainian].

7. Tverdokhlib A.O., Korotin D.S. Efektyvnist funktsionuvannia kompiuternykh system pry vykorystanni tekhnolohii blokchein i baz dannykh. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Tekhnichni nauky*, 2022, (6) [in Ukrainian].
8. Tsvyk O.S. Analiz i osoblyvosti prohramnoho zabezpechennia dlia kontroliu trafiku. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Tekhnichni nauky*, 2023, (1) [in Ukrainian].
9. Novichenko Ye.O. Aktualni zasady stvorennia alhorytmiv obrobky informatsii dlia lohistychnykh tsestriv. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Tekhnichni nauky*, 2023 (1) [in Ukrainian].
10. Explosion of AI Content: What Awaits Media in 2025 / Reuters Institute, 2025. URL: <https://airpu.org/news/vybuch-shi-kontentu-shho-chekaye-na-media-u-2025-mu-doslidzhennya/> [in Ukrainian].
11. AI Wins Debates Knowing Your Data / UNIAN, 2025. URL: <https://www.unian.ua/techno/neiroseti/shi-modeli-2025-chatgpt-uzhe-obigruye-lyudey-u-debatah-znayuchi-jihni-dani-13013931.html> [in Ukrainian].
12. How to Recognize AI-Generated News / DW, 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/perevirka-faktiv-vid-dw-ak-rozpiznati-novini-stvoreni-si/a-73329874> [in Ukrainian].
13. The Role of Artificial Intelligence in Early Detection of Disinformation / Perspectives, 2025. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/download/28657/28621/39324> [in Ukrainian].
14. The Influence of Artificial Intelligence on the Digital Media Ecosystem / MediaLab Reports, 2025. [in Ukrainian].
15. Vaskivska, O. E. The Role of Artificial Intelligence and Virtual Reality in Content Transformation / O. E. Vaskivska // Horizons of Printing. 2025. URL: <http://horizons.vpi.kpi.ua/article/download/302843/294837/711689> [in Ukrainian].
16. Doskich, L. S. Fake News as a Modern Means of Manipulation and Disinformation / L. S. Doskich // Librarianship. *Documentation. Informology*. 2022. No. 4. Pp. 72–77. URL: <https://journals.uran.ua/bdi/article/view/269809/265195> [in Ukrainian].
17. Zaitsev Ievgen, Bondarenko Oleh, Golubenko Oleksandr, Antonenko Artem, Savchenko Andrii. Securing Applied Information Systems With SAST Integration Into the Gulp Pipeline. In: Applied Information Systems and Technologies in the Digital Society: proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference "Applied Information Systems and Technologies in the Digital Society" AISTDS'2025, Kyiv, Ukraine, October 1, 2025 / ed. Vitaliy Snytyuk [et al.]. CEUR-WS.org, 2025. Vol. 4133. P. 181–189. URL: [https://ceur-ws.org/Vol-4133/How AI Chatbots Spread Russian Fakes / DW, 2025. — URL: https://www.dw.com/uk/ak-catboti-z-si-posiruut-rosijski-fejki/a-72118688](https://ceur-ws.org/Vol-4133/How_AI_Chatbots_Spread_Russian_Fakes/) [in Ukrainian].
18. Explosion of AI Content: What Awaits Media in 2025 / Reuters Institute, 2025. URL: <https://airpu.org/news/vybuch-shi-kontentu-shho-chekaye-na-media-u-2025-mu-doslidzhennya/> [in Ukrainian].

19. How to Recognize AI-Generated News / DW, 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/perevirka-faktiv-vid-dw-ak-rozpiznati-novini-stvoreni-si/a-73329874> [in Ukrainian]

20. Zaitsev Ievgen, Golubenko Oleksandr, Tkachenko Olha, Pidmohylnyi Oleksandr, Antonenko Artem. Exploring Advanced Hypothesis Generation in Astronomy Through the Implementation of a Mathematical Model of Linguistic Neural Networks. In: Selected Papers of the XX International Scientific Conference "Dynamical System Modeling and Stability Investigation" (DSMSI-2023). Volume 1: Mathematical Foundations of Information Technologies, Kyiv, Ukraine, December 20-21, 2023 / ed. Denys Khusainov, Josef Diblik, Oleksii Bychkov [et al.]. CEUR-WS.org, 2023. Vol. 3687. P. 121–128. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3687/> Methods of Deepfake Detection: A Review of Current Approaches / Cybersecurity Journal, 2025. [in Ukrainian].

21. Ethical Aspects of AI Usage in Media / Ethics in Technology, 2025. [in Ukrainian].

22. Legislative Regulation of AI in Media: International Experience / Policy and Law Review, 2025 [in Ukrainian].

СТАТТЯ НАДІЙШЛА ДО РЕДАКЦІЇ 05.05.2025